

XXVI.

Na śichy pětck.

Mat. 27, 45 -- 54.

A wót šesteje štundy bu sámnoś na tu cełu zemju, až do źeweteje štundy.

A hokoło źeweteje štundy huwoła Jezus z wélikim głosom a źašo: Eli, Eli, lama azastani? to jo: mój Bog, pšecga sy ty mńo spuścić?

Někótare pak wót tych tam stojecych, gaž wóni to słyšachu, źachu: ten woła Helijasa.

A ned běžašo jaden z nich, weze beďło a napoľni jo z wósuchu a zatka jo na sćinu na napowa jogo.

Te druge pak źachu: cakaj, hogleďajmy, lěc Helijas bužo pšíš jomu pomogat.

Ale Jezus zawoła naspět z wélikim głosom a hupušci ducha wót se.

A lej, togo templa zapowesk roztergnu se na dwa žěła wót wércha až doľoj;

A zemja džašo a kaméniska se rozpukowachu, a rowy se wótworichu a wéle tych husńonych swětych stawachu górej;

A žěchu po jogo górejstawańu z tych row' wen, a pšízechu do togo swětego města a zjawichu se wélim.

Ale ten hušy na stow a kótarež z nim běchu, a Jezusa hobzwarnowachu, gaž wižechu to zemjedžańe, a což se tam stanu, bójachu se wélgi a źachu: zawěrne, ten běšo Bóžy syn.

O swět, twój Jezus wisy
 Tam na tej cašnej kśicy,
 Do směrśi jo se dał;
 ten kral šych kralow zwóli
 Do prańcow a do bóli,
 Ten góršy směch jo na se brał.
 Stup' how a glěďaj zjawńe,
 Jog' šěło jo tak kšawńe,
 Tak groźne marskane;
 Z jog' górkeg' zatešńeńa
 A jogo psenuźeńa
 Jo słyšaś jogo styskańe.

Chto jo śi směł tak dawíš
 Až ty tak wélgi kšawiš,
 Ty Kněz bžez hujšpjonka;
 Wót grěchow sy ty lychy,
 Pšed winikami sćichy,
 Chto taku ból śi napora?
 Lej mójich grěchow dľugi,
 Kenž su tak wódne tšugi,
 Kaž pška pši mórju,
 Te su śi martrowali,
 Śi bólośc naporali
 Su zbili twóju hutšobu.

Lubowane we tom Knězu! Wy ga deře znajošo to słowo našogo Kněza a Wimožnika Jezusa Kristusa, gaž wón žejo: „Ja som ten dobry pastyr, dobry pastyr wóstawijo swójo żywěńe za te wójce.”

Znajošo tejerowności to słowo z hust' Jana tego dupjaša: „Lej, to jo Bóže jagné, kenž tego swěta grěchy náso!” A žinsa ga swěšimy ten žeń, na kótaremž Jezus ten dobry pastyr, swójo żyweńe wóstawił jo za te wójce; ten žeń, na kótaremž wón, to jagné Bóže, tego swěta grěchy jo nást, a je hoprował na swójom żywoše na tom dréwe, na dréwe teje kśice. Snaž ma jaden abo drugi wót was bildu tego kśicowanego Kristusa a jagneša Bóžego na sćeńe wisecu. Kenž wy ju mašo, glědašo wy teke wóterga na nú? Pšawy kśěscijan dej kuždy žeń na nú glědaś! Ale žins jo tak pšawe jeje žeń. Wy wěśco, kak tomu dńu Jezusoweje směrśi se groni. Jomu se groni: „śichy pětka”. Ale wěśco wy teke, cogodla? Togodla, dokulaž šykno druge na nom huśichnuś, nam z drogi a z mysli hyś dej, a jano to samo nam pśed wócyoma stojaś, což wóna bilda pokazuju, rozmějšo: „Kristus na kśicy”. Abo dejali wy niži měniś a groniś: togodla žinsa šykno druge na bok stawiś, „dokulaž Kristus šerpeł a humrěł jo?, chto ga to móžo? Grońšo že, kótrež wy se tak zagrañaś cošo, co ga wy deře cyniśo, gaž wy wót chorosći, bólosći a směrśi howak janogo cłoweka słyśyšo? Jo wón wam niži bliski, drogi a luby, snaž gor nan abo mama, syn abo żowka, newóstawijošo wy pótom teke šykno a žošo a chwatašo k jogo směrśi? Něto pak žejo naš Kněz a Wimožnik Jezus Kristus tak: „Chtož nana a maś lubujo hušej mńo, ten nejó mńo dostojny; a chtož syna abo żowku lubujo hušej mńo, ten mńo dostojny nejó.” Nedej togodla to jogo słowo nas suziś a zasuziś ako takich, kótrež jogo dostojne nejósu, ga pótom wěmy, co my na tom dńu jogo směrśi cyniś mamy, tak my ten „śichy pětka” žaržaś a swěšiś dejmy. Šykno druge nabok, a we duchu na Golgatha hyś a chwataś! Tam jo za kśěscijana žinsa to pšawe město. Tam deje wóni we duchu se gromažiś, spód Jezusoweju kśicu stojaś, a słuhaś a glědaś, tak wón, to Bóže jagné tego swěta grěchy náso. Ten kjarliž:

Kak poľna kšwé, kak zbity
 Jo głowa Jezusa;
 Do šerńow huhobwity
 A groźne směšona!
 O głowa, howak ředna
 A wělgi cesćona,
 Nět pak bžez měry będna:
 Byž ty mě wityana!

pokazuju nam tak pšawe jogo bildu. A k tej bilze tego šerpeňa a humrěša swójego lubowanego Syna Jezusa Kristusa žaržy nam Bog sam

to prátkowańe, ale jadno prátkowańe nic we słowach, ale we wélikich žiwach a znaméńach. Mathejus pišo nam how wót hobeju, tak deře wót Kristusoweje kśice a smérśi, ako teke wót tych wélikich znaméńow z žiwow Bóžych pśi jogo smérśi. A to dwójo dej togodla teke jo byś, což my něto z Bóžej pomocu dłumej pśemysliś, a sebe do hutšoby wzěś a zapisaś comy, rozmějšo:

Kristus na kśicy a te wélike znaméńa Bóže.

My pšašamy:

- I. Nac' pokazuju nas Kristusowa kśica? a
- II. Co prátkuju nam pśi nej te znaméńa Bóže?

I.

Nac' pokazuju nas Kristusowa kśica?

to jo našo předne pšašańe. To wótgrono zni: wóna pokazuju nas na tego swěta grěchy a na jich štrofu; ale teke na Bóžu gnadu a Kristusowu lubosć. Te grěchy su tak wélike, ale Bóža gnada jo hyšći wětša. Ta štrofa tych grěchow jo tak šěžka, ale Kristusowa lubosć wzějo ju na se a řaso ju. — Ga nejperwěj pokazuju nas Kristusowa kśica na tego swěta grěchy. „Lej, to jo Bóže jagńe, kenž tego swěta grěchy řaso.” Ale zo a chto ga jo ten swět ze swójimi grěchami? Su to jano te cłoweki, kótarež něga Jezusa k smérśi zasuzili a jogo kśicowali běchu? Och ně! To Bóže słowo ga groni: „tudy řejo žedno rozdžěleńe, pseto wóni su šykne grěšniki, a brachuju jim teje chwalby Bóžeje.” Ga tak su za tym pismom šykne cłoweki pśi tom swětu a jogo grěchu sobu licone, dokulaž šykne cłoweki grěše. A glědaj jano kuždy sam do se, a sam na se. Ten grěch sejži we nas šykných. Ako Hadamowe žiśi pśiřasomy jen šykne ze sobu na swět. Wón jo našo Hadamowe derbstwo. Ako take grěšniki dejali my teke tego grěcha myto braś, a jogo štrofu řasć nimérńe. Ale co se stańo? Bog jo swójogo Syna pósłał, a jo naše grěchy chyśił na řogo. Tak ga lazujomy we našom žinsajšnem lekciońe Jezajasa 53: „Ten Kněz chyśi šykne naše grěchy na řogo.” A z tym grěchom chyśi wón na řogo teke tu štrofu našych grěchow. To ga grońe te słowa: „wón jo našogo pśestupeńa dla zrańony, a našych grěchow dla zbity. Ta štrofa laży na řom, ab my měr měli, a psez jogo rany smy hugojte.” A kak jo ta štrofa tak šěžka! Słuchaj mój kśěścijan, kak take kśicowańe se sta. Ten zasuzony musašo swóju kśicu, z mójnych słupow

gromadu zbitu, sam na ramieniu nase aż na mesto tego husmerseña, zož ju na zemju chysichu.

Na to zeblacechu tego bogego a hustréchu jogo nagego na to dréwo, ruce a noze jomu pšebichu z wélikimi gózdźami. Něto bu ten kśiczny słup z tym kśicowanym zwignony a do huryteje žery zapuščony. Dokulaž taka kśica pak šežka bešo, ga deri se z mócu nutś do teje jamy a zaternu tego kśicowanego tak, až te gózdze te pšekłojte rany dalej rozternuchu a we hobyma rukoma a nogoma kšawne žery se zarychu. Tak wisašo pótom ten bogi kśicowany wélesych štundow we palecem słyńcu huměrajucy we wélikej tešnosći. To bešo grozna smėrs pólna kšawneje martry a bóli. Tak šerpešo teke naš Wimožnik. „Mój Bog, mój Bog, pšec ga sy mńo spuščić?” tak słyšymy Jezusa na kśicy wólajucego. Nic dosć pak, až wón górk smėrs šerpi na swójom żywoše, wón dej we swójej dušy teke to cełe zakléše tego grěcha cuś. Jomu jo k mysli, ako jadnomu wót Boga spuščonemu, zastarconemu a zatamanemu grěšnikoju. Tak by my cłoweki ako zgubjone a zatamane grěšniki we heli wółaś dejali nimerne, gaby Bog se nad nami nézmilił. Ale wón jo se zmilił, a jo naše grěchy chysić na swójogo syna Jezusa Kristusa. A ten jo ako Bóže jagne jich štrofu naseł a zapłaśił. Togodla wižimy na Kristusowej kśicy a dejmy na nej wižeś naše grěchy a jich štrofu. Na to wóna nas nejperwej pokazujo.

Ale wóna pokažo nas teke na Bóžu gnadu a Kristusowu lubosć. Na Bóžu gnadu. Bog ako swěty a pšawy Bog namžo te grěchy něštrofowanych wóstawiś. Howak ga néby wón był swěty a pšawy. Togodla grozy wón teke, až co štrofowaś šykne te, kenž jogo kazni pšestupuju. Něto pak pšestupuju šykne cłoweki jogo kazni, a dejali togodla šykne tu štrofu naseł. Ale Bog jo teke gnadny Bog a noco tego grěšnika rad skazyś, ale co, aby wón se hobrośił a żywy wostał. A za teju swójeju gnadu jo wón tego, kenž žeden grěch nehuzna, za nas ku grěchu hucynił, aby my te grěšniki, byli Bóža pšawdosć w nom. Kaka gnada! A ta Jezusowa kśica, zož ten pšawy šerpi za tych nepšawych, nas na nu pokazujo. Ale pokazujo nas teke na Kristusowu lubosć.

„Nicht nama wětšu lubosć, něžli tu, aby něcht swójo żyweńe za swójich psijašelow wóstawił.” A za kogo wóstawijo Jezus swójo żyweńe? Za nas, ako my hyšci jogo a Bóže winiki bechmy. A kak górka jo jogo smėrs! Kak šežka ta štrofa, kótaruž wón naseł! We wónem kjarližu ga my wót jogo lubosći, z kótarejuž wón nas lubował jo až do smėrsi, spiwamy:

O ty lubość mimo měry,
 Kenż mě zbożnosť pśińasoš,
 Za mńo podawaš se z wěry,
 Za mńo ty do směrśi źoš;
 Ty sy se na kśicu powdał,
 Šyknu žalosć pśešerpět;
 Z twójej' kšwju sy mě šo wódał
 Za wše grěchy zapłaśił.

Lubowane we tom Knězu! Kake wěcy, na kótarež Kristusowa kśica nas pokazujo! Te grěchy tak wélike, ale Bóža gnada hyšći wětša! Tych grěchow štrofa tak sěžka, ale Kristusowa lubość wzějo ju na se! Dejali se myśliš, to mógało a dejało šyknym cłowěkam do hutšoby pśimaś. Ale kak su wóni něga spód Kristusoweju kśicu stojali, a na nů glědali? Nějo ten wětšy źěl na nů glědał a głowu tśesł, ju zanicował a mimo šeł? Wóni nerozměju nic wót togo, co wóna jo, a nac' wóna pokazujo; teke nic wót togo, co Bog we swójjich źiwach a znaměnach jim groniś kśěšo.

A jo wóno deře pśi tych cłowěkach našogo casa wéle hynacej? Ako źiśi nowego Testamenta dejali wóni frelich z drugima wócyma a z drugeju hutšobu na Kristusowu kśicu glědaś, ako te źiśi starego Testamenta na nů glědali běchu. Ale jo ga tak? Kak wéle jich na nů glědaju, abo hyšći lubej néglědaju, du mimo, tśesu tejerownosći tu głowu, a maju ju rowno tak zanic. Teke wóni nerozměju, abo někśě we hutšoby twardosći a we jich něwéře jo rozměś, co te wélike źiwy Bóže pśi Kristusowej kśicy tym cłowěkam groniś deje.

To pak wéžo nas na ten drugi źěl našogo prátkowańa.
 My pšašamy:

II.

Co prátkuju nam te wélike znaměna Bóže?

To předne znamé hopišo nam swěty pósoł tak: „ A wót šesteje štundy bu śamnosť po cełej zemji až do źewéteje štundy.” To néběšo źedna taka śamnosť, ako wóna cescej na słyńcu se stańo. Pśeto tych žydow Jatšy ga padnuchu na pońny mjasec, źož źedna taka śamnosť na słyńcu byś námžo. Ně, ta śamnosť pśi Kristusowej kśicy a směrśi běšo śamnosť tak pśawé wót Bóžeje mócneje ruki hugotowana, a ako Bóže znamé tym cłowěkam póstana. Bog běšo swójjogo Syna póstlał do togo swěta, nic aby wón ten swět suźił, ale aby ten swět pśez nogo zbóžny buł.

A glědajšo, co cyni z nim ten swět? Wón suzi jogo a zasuzi jogo k směrśi! Nad kótarymž Bóży głos z nébja dołoj wółał běšo: „Ten jo mój syn, ten lubowany, we kótaremž ja dobre spódobańe mam,” nad tym wólaju te cłoweki: „kścuj, kścuj jogo!” Togodla dejtej nébjo a zemja tužyś a žalowaś. Bog wóła a prátkujo z jeju sámnoścu: cłoweki, zož nébjo a zemja žalujotej nad tym, což waše grěchy naporali su, tam tužćo, tam žalujšo sobu! A Bog daj, aby my žalowali, a šomu grěchu dobru noc dali!

Ale wóno ga se stanuchu hyšci druge žiwy. My słyšymy dalej: A lej! togo templa zapowěsk roztergnu se na dwa žěła wót wércha až dołoj. A co ga dej deře z tym roztergónym zapowěskom nam cłowekam a grěšnikam prátkowane buś? Rozmějšo, až my něto z Bogom hujadnane smy psez tu směrś joga syna. Pseto co groni to pismo? Wóno groni: Kristus jo to hujadnańe za naše grěchy. Te grěchy běchu ten zapowěsk, kótřež Boga a tych cłowekow žělichu, a jim do nébja hoborachu, rowno tak ako ten zapowěsk tem Jeruzalemski tempel jo žělił, až ten lud na to město togo templa, kótaremuž „swěte město” se grońašo, žednog pśistupka němějašo. My pak mamy něto pśistupk k Bogu psez našogo hušego mēršnika Jezusa Kristusa, kótaryž se samego za naše grěchy jo hoprował, a za nas se powdał k daru a k hoproju, Bogu k słodkej wóni.

Móje lubowane! Jo ta sámność pśi Kristusowej směrśi za nas cłowekow a grěšnikow prátkowańe k tužeńu a k žalowańu, ga jo ten roztergóny zapowěsk za nas prátkowańe k wélikem wjaselu a žěku. Naše grěchy su hujadnane; ta droga k nébju nějo z nimi wěcej zapowěžona. Ten zapowěsk jo roztergóny, ta droga hurumowana. Ta kšej Jezusa Kristusa gotujo nas cystych wót našych grěchow. Togodla ga spiwamy:

Kristusa pšawdość a jog' kšej
To pyšna drastwa byś mě dej!
Tak pśed Bogom cu hobstaś ja,
Gaž pojdu raz tam do nébja!

Jano až nicht sebe nowy zapowěsk negotujo, nowe grěchy nęcyni a jim nėsłuży! Pseto co ga my dalej słyšymy? Co jo pśi Kristusowej kścicy wěcej se stało? „A ta zemja džašo, a te kaměnišća se rozpukowachu” — tak stoj we ewangeliju. Zemja džašo. Z tym Bog nam prátkujo, kak my cłoweki teke džaś dejmy. Džaś dejmy našych grěchow dla, kak šěžke a wélike wóni pśed Bogom su. Tak šěžke a wélike, až Jezus Kristus, Bóży syn, za ně na kścicy wisaś a humrěś dej.

Džaś dejmy togodla pśed kuždym nowym grěchom, aby dońogo źezwolili, a tak to hujadnańe z Bogom, Kristusowu kšej a pšawdość ako drastwu, z kótarejuž my pśed Bogom hobstojaś a dońebja hyś comy, zasej źezgubili. „Hugbajšo wašu zbóžnosť z bojazńu a z dźanim“, to groni nam Bog we swójom słowe. To same groni a prátkujo wón nam teke how we tom žiwe, až ta zemja džašo. A te kamenišća se rozpukowachu. Tak deje te kameńane a zatwaržone hutšoby teke wót jich twardośći pušćiš, deje se rozłamaś a měke buwaś. Złamana hutšoba a roztešńony duch to ga su te hopry, kótřež Bogu se spódobaju. A Bóža gnada, kótraž we Kristu Jezusu se jo zjawiła, a Kristusowa lubość, kótraž za nas na kśicu se jo pśibiś dała dejtej našu twardu hutšobu złamaś a wótworiś. Lěc to deře se stańo? Kak małka ta licba tych, kótřež tencas te žiwy a znańeńa Bóže su rozměli, a su wót nich pśimete a gnute buli! Ten huśy na stow a kótarež z nim běchu a Jezusa hobzwarnowachu, gaž wižechu to zemjedžańe, a což se tam stanu, bójachu se wělgi a źachu: zańerńe, ten běšo Bóży syn. Kak ga deře we našom casu a z nami? Su naše hutšoby wót tego, což my žinsa wižimy a słyšymy, teke tak pśimete a gnute? Bog daj, aby jo byli, Bóžej gnaźe a Kristusowej lubośći se wótworili. Aby my šykne ze spańa a směrśi tego grěcha zbužone a wótcuśone we nowem żyweńu chójžili! To ga nam Bog tejerownośći prátkujo we tom, až rowy se wótworichu, a wěle šěłow tych husńonych swětych górejstawachu. Tak ga deje naše šěła z jich rowow teke raz górejstawaś, gaž my ten głos Bóžego syna słyšaś bužomy. Ale my wěmy teke, kak pótom te jadne — te, kenž to dobre su cynili — budu górejstawaś k żyweńu; — te druge pak — kótarež to źle su cynili — górejstawaś k suźeńu. Dej togodla našo górejstawańe raz buś górejstawańe nic k suźeńu, ale k żyweńu, ga dejmy južo něto z rowa a wót směrśi tego grěcha górejstanuś a nowe żyweńe wjasć. „Wótcuś, kenž ty spiš, a stań górej wót tych humarłych, ga bužo Kristus śi huswětliś.“

A kak huswětlijo wón nas žinsa ze swójeje kśice dołoj? Huswětlijo nas, kake grěšniki my cłoweki smy, a kaku štrofu my z našymi grěchami smy zasłużyli. Kak Bog we swójej gnaźe se nad nami zmilijo, a grěchy a štrofu na swójogo syna chyśijo. Kak ten syn we swójej wělikej lubośći je na se wzějo a řaso. A pśi tej kśicy swójogo syna, tego lubowanego a do směrśi danego, źaržy nam Bog sam to prátkowańe. Togodla spiwamy na śichem pětku z wěrećeju hutšobu:

Cośo wěžeś, co ja wěm?
Nad com se tak wjaselim?
Co nět mója chwalba jo?
A co hušej šog' mě źo?
Jezus Kristus na kśicy!
Na co wěru twarim ja?
Chto mě husta wótwoŕa?
Chto mój grěch jo zapłaśił?
Až jo Bog mě hobgnaźił?
Jezus Kristus na kśicy!

Lubowane we tom Knězu! Dejało deŕe to šykno za nas pódermo byś a wóstaś? Kristus pódermo za nas śerpeś a humrěś? Bog pódermo we takich znańeńach a źiwach se z nami rozgrańaś? To zwarnuj Bog! Ně, chtož wócy ma k wiźeńu, ten glědaj! A chtož hušy ma k słyšańu, ten słyš! Amen.
